

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Oznanila se plačujejo od dvostopne petit-vrste za enkrat 16, za dvakrat 24 in za trikrat 30 vinarjev.

Gospodarske stvari.

Posnemalnik za mleko za male posestnike.

Kdor se mora za svoj kruh trdo potiti, kakor mi dolenjski kmetje, ta bo vesel, ako si more dobiti prijatelja, ki mu polajšuje delo in mu pomaga do boljšega zaslužka. Na takega prijatelja opozarjamo v tem članku. Imenuje se dober posnemalnik za mleko ali s tujo besedo mlečna centrifuga ali mlečni separator.

Mlečni posnemalnik je stroj, ki posnema pomolzeno tolsto mleko in sicer natančno in hitro, tako da ima neverjetno prednost pred nerodnim starim posnemanjem po latvicah.

Zato svetujemo posestnikom v krajih, kjer ni skupnih združnih mlekaren (in koliko jih je pač po Dolenjskem?) ali kjer ne morejo oddati svežega mleka za dober denar, vsem onim posestnikom, ki imajo po tri krave in več, toplo priporočamo, da si napravijo tak posnemalnik.

Govorim iz lastne skušnje in trdim da boš, ako si omisliš ta stroj, v 10 mesecih blagroval uro, v kateri si ga dobil v hišo. Poslušaj le

in pomisli, koliko koristi imaš od posnemalnika:

1. Dobiš lahko s strojem popolnoma sladko posneto mleko, kar pri starem ravnanji ni mogoče; to posneto sladko mleko ti veliko zaleže v domači hiši, ljudje ga radi kupujejo, posebno manj premožni, dobro je za izdelovanje sira, posebno če se mu pridene polovica svežega mleka, s čimer se pridobi vže precej tečen poltolsti sir, kakoršni izdelujejo na Grmu. S posnetim mlekom se dajo izvrstno pitati teleta in prasci. Ako prideneš mleku zdrobljenega šrotanega ovsa, zaleže to prašiču ravno toliko, kakor če bi mu bil dal popolnoma svežega neposnetega mleka.

2. Stroj očisti mleko skoro vse nesnage, ki se nabira pri posnemalniku tvrdke Alfa-Separator na Dunaju mej krožniki stroja, katerih je 18. Človek, ki ravna kar se da vestno in snažno s svojo živino, posebno pri molži, se ne more prečuditi, odkod je prišlo v mleko toliko grdobije. Kaj mora biti še-le v mleku pri onih hišah, ki so, kar zadeva zlasti goveji hlev, vzor nečednosti in nesnage. S tem očiščenjem pridobi mleko veliko na svoji vrednosti kot človeška hrana.

PODLISTEK.

Vernih duš dan v gozdu.

Po nemškem priredil M. P. . . . č.

Ne ljubim velikih vencev, kateri so spleteni iz dragocenih cvetic, in pod katerih težo se poté bogato oblečeni služabniki. Bahato namreč visé skozi okna kočij bogatinov, v katerih sedi gospôda, ki se vozi k svojim v mavričnem svitu tisočerih lučij razsvitljenim grobnicam.

Ganejo me pač ubožni venci, na kojih vidiš roso solzá, padlih nanje iz velih lic. Ganejo me tudi tanke lučice, katere ubožno oblečen otrok zasaja v nizko gomilo, na koji stoji znamenje izveličanja — priprost lesen križ.

A še veliko bolj ganljiv, da nad vse v srce se-gajoč je pač osamljen, od vsega sveta zapuščen grob. Mogoče da na njem, našemu očesu nevidno, rasto spominske cvetke, mogoče tudi gori na njem nevidni plamen ljubezni, kateri prihaja iz ljubečih src, bivajočih na tujem. Mogoče tudi, da nima tak grob nikogar več na svetu, in ga ni bitja, ktero bi grobu odvzelo

in odvzeti hotelo žalostno podobo ter ga rešilo pozabljenosti? Tužnost ti kaže tak grob mej svojimi okrašenimi in razsvitljenimi sosedi v prav obilni meri. Tu, dragi mi, bi najraje pokleknil ter molil mesto oddaljenih ljubih, ali mesto tistih, kateri so že davno dragemu ranjemu sledili in vsled tega nehali ga ljubiti ter se ga spominjati.

Vkljub vsemu temu vendar še odseva na tak grob leskeči svit sosednih gomil, znabiti ga tudi nehote krasi cvetka tujega venca, mogoče se ga spominja kak prijatelj v tujini in semtertje tudi obstoji sočuten pogled mimogredočih na njem. Res žalosten je pogled na take grobove. In vendar se dobé veliko žalostnejši grobi na svetu — to so grobi brez imen, grobi zgubljenih, neznanih . . .

Pred leti zadele so tam gor na Češkem pruske svinčenke tri mlade korenjake-vojake. Padli so v gozdu. Položili so njih krvava trupla v hitro izkopano jamo, in usmiljena roka postavila jim je priprost brezov križ. V teku vse uničujočega časa strohnel je križ in ni ga bilo, kateri bi ga bil zopet postavil. Nihče ne pride tu sem molit, še manj pa prinese kedo kak venec; le mah in stelja usmiljeno krasita zapuščeno gomilo neznanih žrtev krute vojske.

3. Posneto mleko rabiš lahko takoj po posnemanju, torej zelo kmalu po molži in si tako varen pred vsemi škodljivimi vremenskimi vplivi.

4. Posnemalnik mleko tako čisto posname, da se dobi 15 do 20% več surovega masla nego pri navadnem ravnanju doslej.

5. Dobiš trpežno, zelo okusno in zelo dobro plačano surovo maslo, kakoršnega ne napravi z lepa kaka gospodinja. To se vidi lahko v mestu na trgu. Prodajalka, kateri dajem vže nekaj let za dober denar (2·20 K do 2·40 K) svoje surovo maslo, ne more opisati razločka med tem centrifugiranim, t. j. s strojem dobljenim surovim maslom in mej onim, ki ga prineso navadne kmetice ne trg. Če je pa kdo daleč od mesta, pa ima vsaj poštno zvezo bolj pri roki, ta bo tudi lahko prodal za lep denar svoje surovo maslo. Saj se zadnji čas po njem zelo poprašuje. Tudi imamo v Ljubljani „Gospodarsko zvezo“ (Gradišče št. 1), ki slehernemu svojemu članu preskrbi odjemalcev za surovo maslo. V manjši množini ga je oddajati najbolje v poštnih zavojih do 5 kg. — Drugikrat kaj več o ravnanju s posnemalnikom.

Tu opomnim samo še to, da se dobivajo že čisto po ceni mlečni posnemalniki, tako da si ga lahko omisli tudi najmanjši posestnik. Taki posnemalniki posnamejo po 70 litrov mleka na uro in se dobijo za 150 kron in morda tudi ceneje. Gonijo se otročje lahko z roko, pri nas je to stvar osemletnega otroka. Kedor bi prišel do pametne želje nabaviti si ta stroj, je najbolje ako so obrne na „Gospodarsko zvezo“ v Ljubljani, ki je tudi piscu tega članka oskrbela zelo dobro pripravo, ki je res stala 300 kron z

izvrstno „Viktorija“ pinjo vred, ki bi si je pa sedaj né dal vzeti za 1000 kron.

F. P. iz Št. J.

Kmetijstvo in napovedovanje vremena.

Pri nekem učnem tečaju je imel gospod Velbling, gospodarski svétnik v Berlinu zanimiv govor, kateremu povzemamo sledeča zanimiva mesta. —

Človek ima na tvoritev vremena le malo vpliva, razven onega, ki ga doseže z izsekavanjem gozdov in z zopetnim pogozdovanjem; mej to malo spada tudi skoro le varstvo proti nočnim zmrzlinam s pomočjo dima, toda to varstvo je okovano le v ozke meje. Zadnje dve leti se tudi mnogo govori o streljanju proti toči. Od tega pričakujejo dvojni uspeh: da se prvič naredi dež, drugič pa, da se razdelijo grozeči oblaki, ki nosijo točo v naročju.

Ne glede na to pa kmetijstvo ne more storiti nič družega, kakor da se s svojimi gospodarskimi napravami pripravlja in ravna po vremenu, koji ravno sluti. Vsaj ne moremo dvomiti, da more kmetovalec svoja dela v okviru gotovega časa mnogokrat odložiti, tako da je s tem mogoče zabraniti škodo pri žetvi in škodo pri obdelovanji zemlje. Tu je seveda zelo važno vprašanje to, je li pa tudi nauk, ki prerokuje in napoveduje vreme vže toliko popolen, da ga more kmetovalec tudi z gotovostjo porabiti? Že od sedemdesetega leta sem, ko je splavalo to vprašanje na površje, si prizadeva učeni kmetijski svet, da bi postavil napovedovanje vremena v službo kmetijstva in je vedno bolj izpopolnil.

Zahteve, ki jih stavimo kmetje na napovedovanje vremena niso ravno malenkostne. Prvič

lomljen na pol strohnjen križ. Nekaj časa ga ogleduje, potem postavi s tresočimi rokami breme na tla in sede na zapuščeni grob.

Ubožna je obleka starke. Beli lasje gledajo iz pod obrabljene rute na glavi. Lice je gubasto in rumeno kakor listje krog nje. Le revščina, skrb in žalost zamorejo razorati take poteze. Zares, podoba te ženice in tužni jesenski gozd sta kakor ustvarjena drug za družega.

Starka nese v bližnje mesto nagrobne vence na prodaj. Marsikatera solza padla je nanje, predno jih je vredila v pletarico, in sedaj pri pogledu tega zapuščenega groba, presunila je znova njeno srce hudo pekoča bolest.

Ah, tudi ona se spominja takega zapuščenega groba. Imela je krepkega, dobrega sina; bil ji je ponos in tolažba življenja. Prišla je vojska — tudi on moral je oditi k svoji zastavi. O, kako prisrčno vroče ga je pritisnila na ljubeče materino srce, kako burno ga objela, ko je poslavljalje se pred odhodom v tujino, zadnjič stal pred njo!

Koliko solz pretočila je na njegovih prsih in ko-

Meglen ter mrzel jesenski dan je. Suho, rumenkasto s škrlatastim pomešano listje visi žalostno po drevji ali pa pokriva po zemlji rastoče pol oyenele cvetlice. Tu in tam vidiš prazno gnezdo. Perje leži krog njega, pevci pa so odšli v gorkeje kraje. V logu vlada grobna tihota. Od časa do časa čuje se kakor tih tužen vzdih — zadnji vzdih odpadajočega listja, katero počasi v krogih odletava in pada na drugo vže odpadlo ter tu nekako grozno šumi, rekel bi, da pleše ples duhov na pozabljenem grobu.

To je dan, ko mi živeči mrtve obiskujemo. Kdo naj bi pač tak dan bival v gozdu?!

In vendar . . . čuj! Sliši se prasketanje suhih vej in šumenje listja, kakoršno povzročuje človeška noga. Nepravilni, rekel bi koraki šantovega se približujejo in zdajci se prikaže mej vejami drevja vpognjena postava stare ženice, vpognjene bolj od števila let, kakor od teže bremena, katero nosi na hrbtu.

Popolnoma zasopljena in utrujena je od težavne ji hoje. Dasi si je izvolila krajšo pot skozi gozd, jo vendar že zapuščajo moči. Ozira se na vse strani, kje bi našla pripraven prostor, da si odpočije. Zdajci zagleda s travo poraščeno gomilo in zraven nje po-

si želimo, da bi vedeli kakšen bo splošni vremenski značaj kolikor moč za dolgo časa naprej; tudi moramo vedeti za vreme prihodnjega dne vsaj prejšnji dan opoldne, da moremo popoldne potem opraviti dela in ukreniti vse potrebno. Najbolj živo nas zanima ena vremenska lastnija, ki se da pa najtežje določiti, to je: dež; toplota, vetrovna smer, vetrovna sila in tudi nagnenje za padavino se da že še določiti, zelo težko pa deževje samo. Vendar pa smemo pri današnjem stanju znanosti upati in trditi, da izpolni s časoma in deloma vže sedaj vremenslovje ali meteorologija tudi velike zahteve kmetijstva, ker deluje sedaj z mnogo boljšimi pripravami nego sicer.

Prvič si prizadevajo okoliš opazovanja čim dalje bolj razširiti in sicer s tem, da ustanavljajo vedno več opazovalnih postaj in dalje tudi delajo načrte, da pomaknejo take postaje tudi naprej v atlantsko morje, ki je za tvoritev vremena posebno po naših južnih krajih tolikega pomena. Tudi je upanje, da so našli nove pripomočke za presojevanje prihodnjega vremena s tem, da merijo toplino morskih tokov, nadalje morske globine, kakor tudi s tem, da merijo in opazujejo toploto na otocih in obalih, ki jih zadeva morski tok. Ravno s tem nemara dosežemo, da bo moči splošni vremenski značaj za dalje časa naprej določiti. Dalje skušajo znanost o vremenu in njihovih posameznih prikaznih tudi stem pospeševati, da napravljajo vremenske hišice vrhu visokih hribov, zlasti pa tudi stem, da s pomočjo majhnih privezanih zrakoplovov ali balonov opazujejo stanje višjih zračnih plastij.

Naj pa znanost in brzojavna uprava še toliko doseže, ako hočemo, da bo vremenslovje

tudi kmetijstvu kaj koristilo, morajo tudi kmetijski krogi pri tem sodelovati. Da je mogoče povedati vreme naprej tako, da bo res kaj veljalo, treba je imeti mnogo poročil iz manjših okrajev o stanju vremena in zato je ravno sodelovanje kmetijstva potrebno. — od.

O kmetijskih knjižnicah.

Ne maramo na tem mestu govoriti na dolgo in široko o važnosti kmetijskih knjižnic; to bi se pač ne reklo družega, nego nositi vodo v Krko. Vsaj vendar ve dandanes vsak le na pol omikan gospodar, da knjige podučujejo in omikujejo, ve pa tudi, da je izobrazba podlaga in nujno potrebni predpogoj uspešnega gospodarskega dela na vsakem polju narodnega proizvodjanja, posebno pa kmetijstva. In ravno zato ni nobena zahteva tako opravičena, kakor ta, da ima biti v vsaki vasi ali vsaj fari poleg splošne ljudske knjižnice tudi posebna kmetijska ali vsaj poseben oddelek za to, zahteva, ki jo ima v prvi vrsti uresničiti država, katerej mora biti vendar najbolj ležeče na povzdigi in razvoju kmetijstva. Ker pa se predobro poznamo s to čudovito državo, kako počasen stroj da je to, zato morajo kmetovalci sami vzeti to stvar v roko v zvezi z učiteljstvom, kjer hodi ta stan, ki bi imel biti sam po sebi prvobornik kmetijskega napredka, z ljudstvom in ne proti njemu, kakor se to godi žalibog presplošno pri nas. Ako je torej kmetovalcem v resnici na omiki kaj ležeče, jim je tudi tu samopomoč ravno tako potrebna, kakor v vseh drugih stvareh, ki nameravajo kmetijski stan preosnovati in zboljšati njegove družabne razmere.

Sicer res ni vedno lahka naloga, najti

likrat ga prekrizala — toda vse zaman, imelo je priti drugače.

Marsiktero noč je potem prečula spominjajoč se ga. Kje neki biva in kako se godi njenemu ljubljencu, povpraševala se je čestokrat. Z živimi barvami slikala si je nevarnosti, katerim znabiti ravno sedaj zre v oko in iskrene prošnje pošiljala je k Vsemogočnemu, da ga in iskrene prošnje pošiljala je k Vsemogočnemu, da ga obvaruje vsacega zla. S solzami in poljubi sprejemala je dohajajoča pisma, in milo se smehljala, če ji je mej poročili o svojem življenju in zdravju tudi opisaval divjo Bosno, zakrite Turčinke in nenavadne šege Mohamedancev. A kmalu ponehalo je dopisovanje, in zdajci dobi pretresljivo vest, da je nje ljubljenc v daljni tujini padel za vero, dom in cesarja. Kdo popiše žalost nesrečne matere? Nje vže osiveli lasje pobelili so se v kratkem popolnoma in nje postava pripognila se je globoko do tal . . .

Oh, daljni neznani grob, v katerem počiva nje vse na svetu, ji je vedno pred očmi, ta grob, ki zaman kliče po nje solzah, nje blagoslovu! Mogoče, da niti ne raste mah na njem in še tako nizek ni, kakor ta, na katerem počiva starka, in kdo vé, ga li zaznamuje brezov če tudi podrt križ! —

Dolgo zdihuje in ihti, potem poseže s tresočo roko mej vence ter s solznim očesom izbira. Slednjič položi najlepšega, največjega in najdražjega na pozabljeni grob neznanih vojakov. Solze polijejo vela lica in padejo na cvetice, vence in okoli ležeče ovenjeno listje. Še enkrat tiho moli, prekriza trikrat grob, pobere vence in tava dalje.

Suho listje prasketa pod njenimi stopinjami, tihi vzdih odpadajočega listja spremljajo nje ihtenje in marsikateri list obvisi v njenih sivih laseh. Kmalu izgine mej drevjem.

Grob je zopet osamljen. Zadnji žarki zahajajočega solca prikradejo se skozi rudeče barvane vrhove dreves na sveži venec in lesketajoče se solze, katere je tu prelivala sveta materina ljubezen

Kaj čudno šumi po vetriču vznemirjeno listje okolu groba. So li to duše treh mater, ihtečih nad grobovi svojih ljubljencev? In če so, potem gotovo jedna iz med njih vzame najlepšo cvetko iz venca in jo ponese s solzo vred, katera leskeče na njej, daleč — daleč proti jugu na bosanska bojna polja, grobišče marsikterega junaka, in okraši z njo drugi — tudi pozabljeni grob. — — —

krajevnim razmeram primerno pravo pot, ki vodi do cilja, ki ga ima kmetijska knjižnjica, toda pri le količkaj dobri volji bodo kmalu jeli zoreti sadovi takega hvalevrednega prizadevanja — če le nismo v svojih zahtevah preveč napeti. Glavna stvar pri kmetijski knjižnici je ta, da se noter sprejemajo samo knjige, ki so lahkoumljivo pisane, da jih more vsak gospodar brati z razumom in hasnijo. Škoda da so sem in tje ravno kmetijske knjige pisane v tako privitem, veleučnem in bohotnem jeziku, da bi njih vsebino sicer umeval kak učitelj na kmetijski šoli, ne pa priprost kmet, ki je le splošno na pol in še ne, izobražen.

Tu še precej manjka pri nas; v prvi vrsti bi ne smelo nedostajati lahkoumljivih knjig kmetijske vsebine.

Druga zahteva je, da se pri ustanovitvi kmetijske knjižnjice nabavljajo samo čedno in močno vezane, priročne knjige. Sicer jih mnogi bero le z nekakšno nejevoljo ali jih prineso prosto nazaj, ne da bi je bili čitali. Ravno ista usoda zadeva dela, ki se pečajo in obravnavajo predmete, ki pač vzbujajo zanimanje veleposestnika, ne pa kmečkega gospodarja, ki za dragocene kmetijske poskuse nima ne časa ne denarja.

Ako naj torej kmetijska biblioteka svojo nalogo izpolni, mora obsegati splošno umljive, prijetno in kratkočasno ali zanimivo pisane knjige, ki i po svoji vnanjosti, kakor tudi po svoji notranji vsebini vstrežajo ravno vladajočemu okusu kmečkega prebivalstva. Brez sadu pa ostane tudi najlepše urejena kmetijska knjižnica, ako se je oni, kojim je namenjena tudi prav pridno ne poslužujejo. Zato opominjamo vse po napredovanju hrepeneče kmetovalce resnobno, da s pridnim branjem uglabljajo svoje znanje in posebno na to delujejo, da fantini in dekleta, ki so šoli vže odrasli, ne obesijo branja na kol, ampak pridno bero podučne knjige. Kako velike koristi bi bila n. pr. navada, o dolgih jesenskih in zimskih večerih, ko se zunaj vлива naliv za nalivom, ali neprestano naletavajo mrzle snežinke, sedeti pri ličkanju ali robkanju koruze, ali pri brenčecem kolovratu, jeden izmej domačih otrok pa bi bral naprej iz kake podučne kmetijske knjige! To bi gotovo ne ostalo brez dobrega sadu in bi najmanj stokrat več koristilo nego duhomorno, dolgočasno in zoperno kvartanje ali brezdelno pohajanje zaduhlih beznic, ki požirajo novce.

Zato rojaki, na noge, in napravite si v vsaki župniji kmetijsko knjižnjico v zvezi s splošno ljudsko biblioteko; vsaj je to izmej najboljših rečij, ki jih župnija lahko imenuje svojo last.

Ratarjevič.

Pazimo na ogenj!

Vso pomlad in poletje se trudi pridni kmetovalec, da ima v jeseni kaj spraviti za zimo, ko vsa narava pod snegom in mrazom počiva, v živež sebi, svoji družini in živini. Prijetno dé v tem času pogledati v žitnico, v senico, v skedenj in v hlev, ako se nahaja v teh prostorih vsega dovolj. Ni pa bolj britkega občutka kakor, če se vidi, da so ti prostori deloma prazni in da bode treba v spomladanskem času za drag denar dokupavati živil sebi in krme živini. Previden gospodar preskrbi se tedaj še za časa, da se izogne takemu položaju, če si more pomagati ter je kje vzeti in dobiti. Le prepogostoma to ni mogoče.

Tako težko stališče ima letos naš kmetovalec. Letina ni dobra in poleg tega je zadela huda nesreča našo ožjo domovino Kranjsko s tem, da je mnogo večjih in manjših požarov prizadelo ravno revnejšim slojem našega prebivalstva na deželi ogromno veliko škodo. Samo škoda, ki so jo pouzročili letošnji požari v Gorenjivasi pri Poljanah, v Novem mestu, v Kropi, v Velikem Mraševem pri Cerkljah na Dolenjskem, v Podlipi pri Žužemberku in zadnji dné 5. t. m. v Gorenji vasi pri Ribnici, dosega svoto pol milijona kron; nešteti so manjši požari, ki so se med letom pripetili in ki so učinili veliko škodo. Prizadeti posestniki so bili zavarovani za le manjše svote tako, da je v tej zadevi za našo Kranjsko nastala velika nesreča, ki vsacega sili k najresnejšemu preudarku, kako bi se dalo število požarov in njih škoda kolikor mogoče omejiti in zmanjšati, da se obvaruje naše gospodarje pred to hudo šibo božjo.

V očigled tem razmeram naj izpolnuje vsak gospodar na deželi te le dolžnosti:

1. Da zavaruje vse svoje posestvo t. j. hišo, gospodarska poslopja, polišstvo in svoje krmske pridelke pri pošteni in solidni zavarovalnici. To zavarovanje pa ne obsezaj samo majhno svotico, ampak pravo vrednost.

Če tudi je treba nekoliko večje premije plačati, vsaj je v trenutku nevarnosti zadovoljen, da ne postane berač.

2. Pazi naj sam in njegova družina na nevarnost ognja pri svoji hiši in pri sosedih. Pri tem si pomni vsak to-le:

Vsak vé, da imamo dandanes v žveplenkah tisto pripravo, s katero si moremo na prav lahek način zanetiti ogenj na ognjišču, v peči itd; ž njimi si vžigamo svetilke, zapalimo smodke in pipe; ž njimi si posvetimo za trenutek v sobi itd.

Žveplenke so prav cene in zato dostikrat tudi prav slabe; ž njimi se preskrbi vsak gos-

podar, da mu jih ni treba iskati na posodo pri sosedu, kedar jih rabi. Žveplenke si kupuje in raje skrivaj jemlje (krade) naša nedorastla mladina, da jih rabi v zažiganje cigaret, kar je dandanes za njo postalo neobhodno potrebna potrata, da precej zapravi vsak prisluzeni novčič in si kvari svoje zdravje. Poslužuje se jih, da si nadalje na prostem neti ogenj, da sama vžiga svetilke, s kratka žveplenke rabi, dandanes vsak in zato jih le prepogostoma dobivajo v roke tudi otroci, ki se z njimi radi igrajo, si neopaženi zažigajo ogenjčke, lučice i. t. d. in koliko daleč je od tu do nesreče, da nastane požar, vé vsak misleč človek.

Ravno tako imamo v petroleju tisto gorivo, s katerim si dandanes že vsak in tudi najprostejši vaščan razsvetljuje svoje stanovanje in in ga rabi povsod, kjer potrebuje luč, tedaj tudi v hlevih, v skednjih in drugih gospodarskih poslopijih.

Petrolejske svetilke potrebujejo veliko večjo pozornost in snaženje kakor pa navadne z oljem nalite ali sveče.

Čeravno je petrolej rafiniran ali očiščen t. j. odvzeti so mu na umeten način vsi najbolj vnetljivi plini, potem se ravna in pozna njegova dobrot tako, da se ne sme vžgati, ako tikoma nad njim gori luč ali žveplenka, vendar izhlapeva iz petrolejeve svetilke še vedno precej plinov in hlapov, ki se sesedajo in združujejo z nesnago, prahom, stenjevimi ostanki in odpadki okoli luči. Kdor pri vsakdanji porabi petrolejivih svetilk ne pazi na njih snago, je v vedni nevarnosti, da se mu petrolej v svetilki vžge, da mu svetilka eksplodira (razpoči) ter da se ima bati nesreče ognja, ker se petrolej težje pogasi.

Snaženje svetilk pa najraje opuščajo gospodinje, posli in mladina, ne vedé ali iz zaničnosti in lenobe.

Rado se pripeti, da tudi očiščene petrolejske svetilke, če preveč ali predolgo gorijo, eksplodirajo in zato ni varno jih puščati brez vsakega nadzorstva.

Iz tega vsega sledi, da pazi vsak skrben gospodar na to, da se v njegovi hiši in pri sosedih ne igrajo otroci nikdar z žveplenkami, da kaznuje vsak tak pregrešek ojstro in tako, da se taka razvada otrok nikdar več ne ponavlja. Istotako pazi da bode imel sam in vsa njegova družina bodisi v stanovanju ali v gospodarskih prostorih le snažne in tudi le take petrolejske svetilke, da se ni bati nesreče in bode sploh v domači družini in pri sosedovih s paznim očesom zasledoval, da se ne postopa lahkomišljeno in malomarno ne z žveplenkami, ne s petrolejem in sploh z ognjem.

3. V vsaki občini, trgu ali vasi, se na-

hajajo nekatere zanične družine, ki jim ni nič do tega, če njih sosedje škodo trpé. Na take občane le treba imeti vedno pazno oko in ako se kaj sumljivega in nevarnega zapazi, da se takoj javno oblast pokliče na pomoč. Sam si človek dostikrat ne sme in ne more pomagati, z združenimi močmi se čestokrat z lepa veliko doseže.

4. Pri vseh novih stavbah naj se gleda na to, da se jih postavlja kolikor mogoče varne proti ognju. V enakem smislu naj se deluje tudi pri vseh stavbah, ki jih napravijo sosedje. Usluge, ki jih v takih slučajih napravimo s tem, da drugim pomagamo pri novih stavbah, poplačujejo naj na tak način, da jih postavljajo varne proti ognju.

5. Ob času nevihte ne puščajmo nikdar okna in vrata odprta, da ne nastane prepil, ki vleče na-se električno moč; istotako ne vzdržujmo ob tem času močnega ognja v peči ali na ognjišči, počakajmo, da mine nevihta.

6. V prenočišče ne sprejmimo tujih, sumljivih ljudi kakor so potujoči rokodelski pomočniki, berači in enake osebe. Odpravimo jih z lepa od hiše in če treba z večjim darilom.

7. V bližini nikdar ne trpimo naseljevanje ali bivanje ciganskih družin in vsako beračenje od beračev po poklicu javimo pristojni oblasti.

8. Ob vetrovnem času bodimo na vso okolično pazni, posebno, da ne kurijo n. pr. v jesenskem času pastirji ali domačini blizu poslopij; pazimo, kako opravljajo naši sosedje in zlasti posli svoja opravila v nočnih urah na skednju, v hlevih in sploh, kjer je nevarnost za ogenj večja, če se poslužujejo svetilk in kakšnih.

9. Vsega priporočila in posnemanja je vredno, da si postavi gospodar na svojo streho strelovod.

10. Vedno pa imej vsak gospodar svoje gospodarstvo tako vrejeno, da mu ne manjka toliko vode pri hiši, da zamore vsaj začetek ognja pogasiti; vedno imej za svoje gospodarstvo toliko skrb, da ga ne zapuščaš za dlje časa brez vsega varstva in nadzorstva; posebno pazi na otroke in ne prepuščaj jih samim sebi.

11. Pri hiši pazi na mačke, da ti ne zahajajo se gret k žrjavici skriti pod pepelom. Iste so že marsikdaj povzročile požar. Ravno tako gleda, da ti gospodinja in posli ne bode devali še tlečo žrjavico in pepel na tak prostor, kjer se lahko kaj vname.

S temi vrsticami opozarjamo vse naše gospodarje na deželi, da naj posebno sedaj v jesenskem in zimskem času pazijo na njim izročena gospodarstva, ko so se vso pomlad in poletje trudili, da jih ne zadene nesreča ki je letos itak toliko žrtev ravno na Kranjskem zahtevala. Po toliki nesreči, bodimo toliko bolj previdni!

Politični pregled.

Avstrijski državni zbor se snide 17. t. m. Vlada bo predložila več zakonskih načrtov; omenjamo le preosnovno tiskovnega zakona, preuredbo trgovine z žitom in zakon proti pijančevanju. Ta zakon bo določal za pijance občutne kazni z zaporom pa tudi za gostilničarje, ki dajo pijače že pijanim ljudem. Da bi bila ta postava prav primerna, ni dvomiti, vprašati le treba, bo li v državnem zboru prišlo do tega, da se bo res delalo narodom v korist. Bog daj!

Protestantski Nemci pošiljajo milijone in milijone v našo državo v ta namen, da se nemško ljudstvo zlasti po severnih kronovinah naše države poluterani. Čemu pač ti ljudje širijo čudno vero odpadlega, oženjenega redovnika Martina Lutra? Mar iz verskega prepričanja? Nikdar, marveč na tem jim je, da nemške dežele naše države spravijo v nenasitno prusko žrelo. Dokler so pa avstrijski Nemci zvesti katoliki, tako dolgo ni upati, da bi postali nezvesti našemu cesarju. Ko pa prodado vero, jim bo tudi domovina in država in cesar na prodaj! Naša vlada ne sprevidi te nevarnosti in marsikaj spregleda, česar bi zaradi lastne koristi ne smela. Čudno je to, kakor je tudi čudno nekaj družega. Koncem minolega meseca vračali so se nemški vojaki domu iz Kine preko Trsta-Dunaja. Povsod so jih slovesno sprejemali kakor največje junake. Dobro. A ko so se 1. oktobra vrili naši domači junaki domov, ki so bili res hrabri po spričevanju tudi drugih vojakov, ni bilo slovesnega sprejema. Še več. **Nemška ljudska stranka** na Štajerskem je napravila 5. in 6. t. m. zaupna shoda v Mariboru in Radgoni. Kako so tu ropotali Nemci in nemčurji s popačenim slovenskim imenom zoper Slovence in klicali peklo in vruga na pomoč, se ne da povedati. Najraje bi videli, da izginemo iz rodne nam zemlje kakor megla. Nečuveno sovraštvo se kaže iz besedij teh zbesnelih ljudij. A vlada? Poslušaj in gleda, ko bi pa mi Slovenci le desetino tega zinili zoper Nemce, po nas je. Velezdaje in hujskanja nas tožijo ter bržkone tudi obsodijo. Še en dokaz, kako neprijazna je Slovanom vlada. **V tržaškem občinskem svetu** je 30. m. m. slovenski občinski svetnik dr. Rybar ostro prijel zagrizene Italijane, ki so pokazali svoje sovraštvo do Slovanov ob smrti škofa Sterka. Očital jim je neolikanost: povsod s smrtjo poneha mržnja, le oni so šli preko tega splošnega načela. Seveda so te opravičene besede pri nasprotnikih vzbudile silovito jezo. Z glasnim krikom so zahtevali, naj prekličje svoje besede. „Resnice ne prekličem“, dejal je pogumni mož. Sedaj pa se vzdigne 30 laških občinskih svet-

nikov — sama inteligenca — in vrže dr. Rybara in Vehovca ven iz dvorane! — Zadoščenja ta dva občinska svetnika od vsepravične vlade še dosedaj nista dobila. Saj sta Slovence!

Volitve v **češki deželni zbor** izpadle so za Mladočehe v kmečkih skupinah jako neugodno. Ljudstvo si je raji volilo takozvane „agrarce“ t. j. može one stranke, ki hočejo narodno-gospodarski napredek češkega naroda in ne samo narodni napredek, kakor ga hočejo Mladočehi. Vsenemci so pa vzeli liberalnim Nemcem dokaj mandatov.

Volitve v **ogrski državni zbor** vršile so se v znamenju krvi. Ubitih je bilo čez 10 oseb, med njimi celo neko dekle. Vkljub groznemu pritisku vlade, vkljub očitnemu podkupovanju (10 kron za en glas) je priborila krščanska ljudska stranka nekaj mandatov, a tudi Slovaki, na vso moč zatirani slovanski narod, so to pot priborili v prvič 4 mandate, Srbi pa 2. Spomina vredno je to, da so židje prav po židovsko pomagali vladi proti krščanski stranki in proti Slovanom. Židje z malimi izjemami sovražijo iz dna duše kar je krščanskega. Vrh tega jim pa na Ogrskem bujno cvete pšenica, kakor ne z lepa drugod, k večjemu v Galiciji. Ne spada sicer strogo sem, a vendar bodi omenjeno v dokaz nadoblasti židov v naši državi. Nad Jesenicami na Gorenjskem kopljejo tunel za novo železnico v Bohinj in Gorico. Ker je veliko delavcev tam, so prosili nekateri za dovoljenje, da smejo imeti gostilne in prodajalne. Domačini tega dovoljenja niso dobili, pač pa — židje. Kmetje vozniki so upali na lep dobiček z vožnjo in nekateri so že nakupili vozne živine. Račun brez oštirja! Iz Galicije je prišel žid s 24 konji in hlapci in domačinom pred nosom vzel lep zaslužek. Od te železnice nima naša dežela nič dobička. Žid je posodil državi denar, žid dela železnico in spravi lepe denarce. Bodo pač morali naši poslanci povprašati na Dunaju, kdo je gospodar pri nas.

Poljaki na Nemškem so doživeli zopet nekaj; 60 poljskih dijakov se je učilo poljskega narodnega slovstva. Sodišče jih je samo 15 oprostilo, drugi so vsi krivi „izdajalskih rovanj“, eden je celo na tri mesece ječe obsojen, drugi manj! Take reči utegnemo čez leta doživeti tudi pri nas. Vse mogoče.

Nekaj iz **Francoskega**. V velikem pomorskem mestu Marzeju bil je nek shod zoper samostane in redove. Tamošnji župan je izustil med drugim bogokletne besede: „Če se hoče človeštvo osvoboditi, je treba, da se Bog uniči.“ Torej mu ni dosti, da ne veruje vanj, da se norčuje iz kršanstva, Bogu napove vojsko! To je duh francoske vlade, ki hoče v prihodnjem

državnem zboru poslance pridobiti za to, da bi država denarno nič ne prispevala k katoliškemu bogočastju, tista vlada to dela, ki je že milijone cerkvenega premoženja pogoltnila po krivici. Seveda: vse v imenu svobode!

Dve leti je že, odkar se je začela **bursko-angleška vojska**. Buri niso premagani, a seveda zelo oslabljeni. Samo junaštvo tudi nič ne izda, če jih je premalo. 38.000 Burov je vjetih in odpeljanih, 105.000 za vojsko nesposobnih starcev, žensk in otrok pa hira in gine v taboriščih. Veliko navdušenje in zanimanje za Bure je minulo, pomočnika in zaveznika pa ni nobena. Države gledajo to veliko krivico mirno, a človekoljublje v samih besedah ne pomagajo nič. —

Domače vesti.

(Presvitli g. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič) vrši sedaj kanonično vizitacijo in sv. birmo po Beli krajni. Povsod sprejemajo ljubljene nadpastirja kar najpristrčneje in slovesno. Le iz Metlike dohajajo čudne vesti. Žalostno, če so res resnične. Dne 26. t. m. popoldne dojde z vlakom v naše mesto posvetit novi veliki altar.

(Osebna vest.) G. Janko Colner, c. kr. davčni vežbenik tukaj je premeščen v Lož.

(Novi grobovi.) Umrli je dne 4. t. m. v Novem mestu posestnik Alojzij Blümel.

(Posvečenje) novega velikega altarja v kapiteljski cerkvi vršilo se bode slovesno v nedeljo dne 27. t. m. ob 8. uri zjutraj. Razven tlaka, ki se vložijo prihodno pomlad, je v prezbitერიju delo prenavljanja popolnoma dogotovljeno in reči smemo, na vse strani srečno dogotovljeno. To je sodba veščakov, ki so si ogledali prezbitერიj.

(Truplo sv. Feliksa,) kateremu oč. šolske sestre v Šmihelu ravnokar oskrbljujejo novo oblačilo in okrasje, prepeljalo se bode dne 24. t. m. po 5. uri popoldne s primerno slovesnostjo nazaj in položilo pod novi veliki altar na svoj stari prostor.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) Meseca septemb. 1901 je 204 strank vložilo 84.914 K 33 h, 129 strank vzdignilo 42.712 K 78h, torej več vložilo 42.201 K 55 h, 10 strankam se je izplačalo 23 000 K — h. Stanje vlog 1,768.177 K 71 h. Denarni promet 280.327 K 28 h.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico) je imela meseca septembra 1901 prometa K. 28 591.41, 33 strank je vložilo K. 6362 62; vrnilo se je 26 strankam K. 8099 40; Stanje vlog K. 137.784.14. Posojil je bilo 18 strankam danih K. 5300.

(Ljudska knjižnica) se snuje v Šmihelu pri Novem mestu. Ustanovni shod vršil se bode v nedeljo 20. t. m. ob 4. uri popoldne v poslopu deške ljudske šole. Vabljeni so vsi, ki imajo zanimanje za take naprave. Začasni odbor.

(Kmetijska podružnica v Novem mestu) priredi s podporo c. kr. kmet. družbe kranjske: I. Prasišičjo razstavo v Novem mestu na dan Lukeževega semnja t. j. v torek 22 t. m. V to razstavo se priščajajo: 1. mrjasci, v starosti od pol leta naprej. 2. plemene svinje, in sicer breje svinje in svinje s praseti.

Razstavljene živali so lahko domačega, jorkširskega ali pa mešanega plemena. Za lepe živali je določenih 15 premij in sicer: 5 premij po 20 kron za mrjasce. 5 premij po 20 kron za plemene svinje. 5 premij po 10 kron za plemene svinje. Pravico do premij imajo sploh dolenski živinorejci. Do 9. ure dopoludne morajo biti prasišiči na mestu razstave. — Premirajo se le take živali, ki so najmanj pol leta lastnina dotičnega gospodarja. II. Premovanje mrjascev v Št. Jerneju, v pondeljek 4. novemb. t. l. Za lepe živali je določenih 10 premij, in sicer: 5 premij po 20 kron in 5 premij po 10 kron. Pravico do teh premij imajo le iz Krškega okrajnega glavarstva. Do 9. ure dopoludne morajo biti mrjasci na mestu razstave. — Mrjasci, ki so se premirali v Novem mestu, ne morejo postati deležni premije v Št. Jerneju. Opomnja. Vsak razstavnik se mora izkazati z živinskim potnim listom. Kmetijska podružnica v Novem mestu dné 5. oktobra 1901. Viljem Rohrman, načelnik.

(Razstava krompirja.) Kmetijska šola na Grmu priredi v nedeljo dné 10. novembra t. l. v dvorani gosp. Windischerjeve gostilne v Kandiji razstavo raznih vrst krompirja. Na to razstavo pošljejo lahko tudi drugi gospodarji svoje pridelke, in sicer od vsake vrste najmanj eno kilo. Dotični krompir naj se pošlje na vodstvo kmetijske šole na Grmu saj do sobote 9. novembra t. l. Šola na Grmu bo razstavila 24 vrst krompirja in priredila pri tej priliki od 9. od 10. ure poduk o vrednosti novih vrst krompirja, zlasti ker se tiče rodovitosti in trdnosti proti boleznim. Takisto bo sprejemala naročila na semenski krompir.

(Zahvala.) 3. okt. t. l. je prišel na Podlipo preblagorodni gospod c. kr. okrajni komisar Janez Krese ter je razdelil med pogorelce 3000 K državne podpore, katere je ministerstvo notranjih zadev dovolilo ponesrečencem. Ob enem se je razdelil tudi dar, katerega je naklonil velesl. deželni odbor v znesku 1000 K ter 227 K 16 h, katero je nabralo sl. c. kr. okrajno glavarstvo. Ponesrečenci so bili vsled blagodušnega daru do solz ginjeni. — Za naklonjeno podporo izrekava v imenu ponesrečencev in v imenu cele občine pristrčno zahvalo vsem, ki so k tej dobroti pripomogli. Jernej Gnidovec, župan. Martin Poljak, župnik.

(Popravek.) Pri zadnjem podlistku „Ob dolenski železnici“ vrnila se nam je pomota in sicer na prvi strani druga kolona. Beri torej namesto „Na zahodni strani moli visoki stolp kapiteljske cerkve novomeške“, „Na vzhodni strani moli itd.“ Rayno tako pri stavku sedem vrst nižje namesto „Na jugozahodni strani strmé itd.“ beri, „Na jugovzhodni strani strme itd.“

(Svarilo izseljencem v Ameriko.) Glasom odloka c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 20. septembra t. l. štef. 15.729 se je po zanesljivih virih poizvedelo, da je vlada braziljanske države S Pavlo svojega komisarja za vpotovanje v Genuvi obvestila, da se sme izseljencem, kateri se hočejo v to državo podati, le takrat odpotovanje tje dovoliti, če se izkažejo z od c. kr. avstr.-ogrškega glavnega konsulata v Genovi jim izdanim listom s katerim je navedeno potrdilo, da jim je znano, da bodo v S. Pavlo le kot delavci na kavinih plantažah (nasadih) vslužbeni. Županstvu se z ozirom na tuuradni razglas z dné 15. maja 1901, št. 10.034 naroča, da to naznanilo kolikor le moč v splošno vednost objavi, da bo sleherni, kateri bi morebiti vkljub vsem osnovanim svarilim nameraval odpotovati v S. Pavlo vedel, da ni agentom nič vrjeti,

kateri z lažnjivimi obljubami ljudstvo vabijo k odpo-
tovanju, češ, tam so ugodne razmere za nje.

(Današnji list) obsega deset strani.

Razne vesti.

* (Kubelik pri papežu.) „Politik“ pripo-
veduje o avdijencih slovečega češkega umetnika na
gosli, I. Kubelika, pri sv. očetu. Pri avdijenci so
sveti Oče podelili Kubeliku komturski križ reda
svetega Gregorja z besedami: „Odočil sem se, podeliti
vam le-to visoko odlikovanje in voščim vam, da bi
vztrajali na potu, po katerem hodite, v slavo svoje
domovine in svoje vznesne umetnosti.“ Konečno so
sv. Oče dali Kubeliku dva rožnivenca z besedami:
„Eden za Vas, eden za Vašo mamico, katero, kolikor
sem slišal, toliko ljubite.“

* (Za izseljenca v Ameriko.) Vlada Ze-
dinjenih držav prepoveduje vstop na ameriška tla osebam,
ki imajo kakšno nalezljivo bolezen. Po najnovejšem
odloku spada med te bolezni tudi jetika. Jetičasti
ljudje se torej ne smejo seliti v Ameriko.

* (Slovensko šolo v Ameriki) bodo sezidali
v Clevelandu tamošnji Slovenci na svoje stroške.

* (Čudež pred najvišjo sodnijo.) Nek
Gabriel Gargau se je ponorečil na železnici (pri
znani veliki nesreči pri Montmoreau na Francoskem).
Zdravniki so soglasno izjavili, da je nesrečnež neozdrav-
ljiv. Železniško društvo bi mu moralo izplačati 60.000
frankov odškodnine. Gargau, veren katoličan, roma
k Mariji v Lurd, in tam si izprosi zdravje. Naenkrat
je bil zdrav in sicer čisto zdrav. Železnica se pa zdaj
brani izplačati mu odškodnino. Cela reč je zdaj pred
sodniki. Za sodnike pa je stvar malo sitna in zamotana.
Po francoski postavi čudežev ni. Sodniki torej morajo
čudež tajiti. Oni le poznajo spričevala zdravnikov, in
po teh Gargau ne more biti zdrav, in tudi ne
sme biti. Dá! Zdrav pa je vendar, kar vsak lahko
vidi! Kako torej? Sodniki morajo postavno izjaviti:
Gargau! Tvoja bolezen je neozdravljiva, torej si
neozdravljiv, ti si bolan. Če bi pa Gargau rekel:
pa saj sem zdrav! morajo reči sodniki: dokazati pa
tega ne moreš, ker — čudežev ne poznamo.

* (Kuga) je nastala v mestu Neapolju na Ita-
lijanskem. 500 pristaniških delavcev je dala zdrav-
stvena oblast spraviti v posebno hišo in jih ločiti od
vsakega občevanja z drugimi ljudmi. V bolnišnici je
24 za kugo obolelih oseb. Kugo so najbrž zanesli pri-
staniški delavci v mesto na ladijah, ki so pripeljali
kože v Neapolj, kjer so tudi našli mnogo mrtvih podgan,
poginolih za kugo. Italijanska vlada je poslala tje vse
zdravnike, ki so preučevali kugo v Indiji.

Darovi za novomeško dijaško kuhlajo.

Dali so doneske za gotov čas:*)

Za mesec oktober: g. Bergman 2 K, g. sod. t. Bučar 1 Ki
g. šolski svetnik Dr. Detela 5 K, g. sod. t. B. Dolinšek 1 K, g.
svetnik Gandini 2 K, g. predsednik J. Gerdešič 4 K, gosp. Pavla
Hočevar 60 h, g. Iv. Krajec 1 K, g. svetnik Levec 1 K, g. nad-
svetnik Logar 4 K, g. J. Mikolič 1 K, g. prof. Pamer 1 K, gospa
Pamer 1 K, g. Ad. Pauser sen. 2 K, gosp. Fani Pollak 1 K, g.
dr. Alb. Poznik 2 K, g. pl. Sladovič 2 K, g. svetnik Rizzoli 1 K,
g. svetnik J. Škerlj 1 K 40 h, g. dr. Vavpotič 2 K, gospa Tuček
1 K, g. prof. Virbnik 2 K, g. prof. Wester 2 K, g. dr. Žitek 4 K,
g. J. Zure 1 K, g. Edmund Kastelic 1 K, g. Jakac 1 K, g. J.
Krajec nasledniki 2 K, g. Potočar 2 K. — Za mesec oktober, de-
cember: g. vladni svetnik G. Friedrich 6 K, za prvo polletje: g.
dr. Peter Defranceschi 10 K, g. kanonik Jaklič 10 K, g. mons.
kan. Jeriha 10 K, g. kan. Fr. Povše 10 K, za celo šolsko leto: g.
Ad. Pauser jun. 10 K, g. Ant. Kastelic 2 K. — Dalje so darovali:

Gospa Kanz 5 K, gospa Vadnjal 10 K, gspd. Terezija Cvelbar
10 K, g. prof. H. Skopal 10 K, veleč. g. dekan J. Narode 10 K,
g. župn. Fr. Jarc 5 K, g. kapel. Ant. Knol 4 K, dva gospoda 8 K,
g. J. Krajec-a nasl. 50 K, g. župnik M. Saje 5 K, Iv. Gerlovič 2 K,
g. Maks Brunner 4 K. Zahvaljujem se srčno z željo, naj ljubi Bog
povrne stotero. Prosim pa novih darov, zlasti tudi živil.

*) Mesečne doneske bom odslej dalje navajal samo s
skupno svoto.

Dr. Jos. Marinko.

Darovi.

Za pogorelce na Podliji so poslali župnemu uradu v Aj-
dovcu darove naslednji dobrotniki: Veleč. g. Francišek Schweiger,
župnik v Leskovcu 20 K; veleč. g. prelat Janez Kulavic, sem.
vodja v Ljubljani 10 K; veleč. g. Nikolaj Staziński, žup. upr. na
Čatežu 3 K; veleč. g. Janez Abram žup. v Črnem vrhu nad
Idrijo 10 K; Podobčina Drajgoše po veleč. g. Fr. Boncelj, 6 K;
veleč. g. Janez Molj, župnik v Stranjah, 6 K; veleč. g. Miha
Bogolin, vpok. župnik v Šmarjeti 10 K; blagor. gč. Marija Jarc,
posestnica v Ljubljani 60 K; veleč. g. Jereb Jos. žup. v pokoju
v Ljubljani 6 K; veleč. g. Krištofič Lovro župnik v Kovorju 14 K;
veleč. g. monsignor Jeriha Matija kanonik v Novem mestu 10 K;
veleč. g. Pfajfar Janez, žup. upr. v Javorjih 6 K; veleč. g. Šafer
Janez, župn. v Dupljah 6 K; veleč. g. Jančigar Karol, zbirka
Dobrnških župljanov 89 K 42 h; Po uredništvu Slovenčevem:
Veleč. g. Mat. Slak župnik na Brdu 15 K; veleč. g. Ign. Žitnik,
drž. poslanec 10 K; veleč. g. Mat. Kastelic 2 K; veleč. g. zlato-
mašnik Franc Grivec v Lahovičah 40 K; veleč. g. Janez Plevanič,
župnik v Soteski 10 K; veleč. g. Jos. Kos, zbirka župljanov Selskih,
16 K; veleč. g. Franc Avsec, župnik v St. Juriju pod Kumom
10 K; Analijska Škarija na Mirni 2 K; veleč. g. Franc Jarc župnik
na Mirni 40 K; veleč. g. Fr. Češark, župnik zagraški zbirka žup-
ljanov 13 K; veleč. g. J. Gregorič (župni urad Vrh) 5 K; Ured-
ništvo Slovenčev: g. župnik M. Saje 10 K, zbirka župljanov
v Stangi 11 K 45 h, neimenovano 2 K, skupaj 22 K 45 h; veleč.
g. kanonik Mihael Tavčar, dekan Žužemberski, zbirka župljanov
in dar 24 K; veleč. g. Anton Lovšin, župnik Dobrovski 5 K; veleč.
g. Andr. Šimener, žup. v St. Lovrencu 10 K; veleč. g. Š. T., ka-
pelan 2 K; veleč. g. dr. Josip Marinko profesor 5 K; veleč. g.
profesor Anton Kržič v Ljubljani, 10 K; župni urad v Ambrusu
4 K; župnija Novo mesto (zbirka v cerkvi) 21 K 89 h.

Bog povrni vam stotero!

Martin Poljak župnik.

Loterijske številke.

Trst	5. oktobra	28	50	19	22	75
Gradec	12. "	55	16	77	72	44

„Slavnemu dolenskemu pevskemu društvu,“ ka-
kor vsem znancem in prijateljem, od katerih se vsled
nujne premostitve v Lož nisem mogel osebno posloviti,
kličem presrečni „Na zdar!“

Bogomil Colner,

(276)

c. kr. davčni vežbenik.

Nova lepa kapelica

notranja visokost in širokost 63×34 cm, primerna za
kip Pražki Jezus, sv. Anton itd. je ceno za dobiti v
J. Krajec nasl. knjigarni v Novem mestu. (208-4)

Naznanilo.

Naznanjam p. n. občinstvu, da bom od 22. oktobra
naprej v moji hiši št. 105 v Novem mestu oddajal
ob vsakem dnevnem času in zvečer

gorka in mrzla jedila

po nizki ceni in z dobro postrežbo.

Priporočajoč se mnogobrojnemu obisku, bilježim
z najodličnejšim spoštovanjem

Ivan Kastelic,

(279)

hiš. posest. in pek. mojster.

Za napravo vsakovrstnih
vencev in šopkov
o vsakem času, posebno o Vsih svetih.
se priporoča
Jan. Plecity,
vrtar kmet. šole na Grmu.
(256-2)

Najboljše, najcenejše in najhitrejše kosilo in večerjo

napravi vsaka gospodinja iz „Ilirskih testenin“ kakor so nudeljni, rezanci, makaroni itd., ktere so pa le zanesljivo prave v škatlah po $\frac{1}{2}$ kg z napisom:

**Prva kranjska tovarna testenin
Žnideršič & Valenčič Jl. Bistrica.**

Zahtevajte jih v vseh prodajalnicah jestvin. * * Ne pustite se varati, da so morda druge enako dobre kot naše.

Ceniki trgovcem zastoj in franko.
(198-6)

Na prodaj je posestvo!

Zidana hiša, lepi zidani obokani hlevi, oboje z opeko pokrito, novi svinjaki z opeko pokriti in dvojnati kozolci z desetimi štanti, vse v dobrem stanu. Poleg tega od 10 do 20 oralov prav dobrih njiv, ravno toliko izvrstnih travnikov in 20 oralov ali več legega gozda. Vsa zemljišča leže v ravnini okoli hiše.

Dalje je na prodaj sedem oralov prav izvrstnega travnika, kateri leži pri vasi Hudeje, blizu okrajne ceste iz Novega mesta v Škocjan.

Končno je na prodaj več gozdnih parcel blizu Škocijana. Več se izve pri

oskrbništvu grajščine v Radelci,
pošta Bučka na Dolenjskem.

Anton Piletlič v Stari vasi št. 15 pošta Št. Jernej ima na prodaj lepega, sivega,

pohlevnega bika

za pleme; star je ravno tri leta. (273)

Išče se učenec

v trgovino v špecerijo in železnino, ako mogoče iz prve latinske šole pri Franc Kastelic-u v Kandiji.

Stanovanje v hiši št. 204 v Novem mestu daje se v najem s 15. decemb. t. l., obstoječe iz 3 sob, kuhinje, kleti in vrta. — Več se izve ravno tam. (267-2)

M. L. Barborič

v Novem mestu, Glavni trg
v hiši gosp. pl. Fichtenau

priporoča svojo zalogo raznovrstnega blaga po najnižji ceni.

Na izbero ima: Ovratnike, kravate, srajce, rokovice, nogovice, predpasnike, bluze, spodnja krila; nadalje moderce, fine mufe, male in velike boe, baržun, svilo, svilnate in volnene trakove itd., sploh vse v to stroko spadajoče reči za lišp in pravo za šivilje in krojače. Tudi ima zimske čevlje, galošne itd. (272-1)

Prostovoljna prodaja posestva!

V Dragi št. 2. občine Belacerkev, okrajno glavarstvo Rudolfovo na Kranjskem, se proda iz proste volje posestvo ki leži na jako lepem kraju. Vsa zemljišča leže okolu gospodarstvenih poslopij in hiše. Izvanredni zdravi zrak in izvrstna zdrava gorska studenčna voda. Pet minut daleč od hiše teče reka Krka, ktera se v poletnem času za kopanje priporoča. Pred hišo pa teče mali gorski potok, kateri nikdar ne usahne in se lahko o suši na travnike napelje.

Z vozom pride se v 20. minutah v Šmarješke toplice; v eni uri na kolodvor v Rudolfovem, in v dveh in pol ure na kolodvor na Vidmu pri Krškem.

Hiša leži na prostoru, kjer se križajo štiri ceste v Belacerkev, Rudolfovo, Šmarjeto, Mokronog, Škocijan, Bučko, Sent Jernej in most pred hišo.

V hiši, ktera je zidana, se nahaja več sto let obstoječa gostilna. Hiša je tudi pripravna za vsak drug obrt. Zraven je zidana kovačnica, zidana klet, hlev v eno nadstropje, žitnica s podom in orodjem za seno in slamo, kozolec in svinjaki.

Zemljišče obsega 14 njiv, štiri krasne lepe travnike, dva sadna vrta, tri nove z ameriškimi izvrstnimi cepljenimi trtami zasajene vinograde, kateri letos vsi rodé.

To posestvo prodam prostovoljno, ker mi je preoddaljeno.

Posestvo se priporoča gospodi, ki v miru živi. Kdor bi želel to posestvo kupiti, naj se pismeno obrne na lastnika

Davorina Zajca,
(253-3) u Zagrebu u Novoj vesi broj 36.

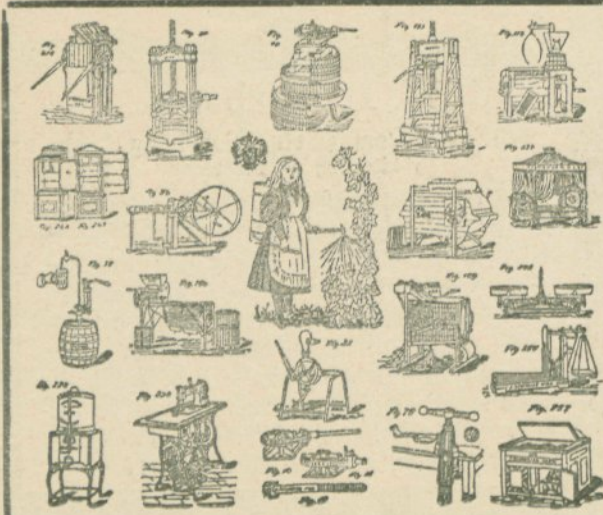
Prave kranjske klobase

velike po 18 kr., šunke brez kosti (Rollschinken) po 90 kr., prešičje glave po 40 kr., špeh in suho meso po 70 kr., salame po 80 kr. kilo, brinovec 1 gl. 20 kr. liter, pošilja proti povzetju J. Ev. Sirc v Kranju.

Kot trgovski učenec

se sprejme takoj deček iz poštene hiše. — Več pove Vekoslav Šesek, Sodražica. (275-1)

Stanovanje treh malih sob odda na Drski
Jos. Medved.
(254-8)

IVAN SCHINDLER,

DUNAJ, III. Erdbergstrasse št. 12

razpošilja gratis in franko kataloge v slovenskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

● Za reelno postrežbo se garantira. ●

Ugodni plačilni pogoji.

Solidne zastopnike se išče,

(127-12) **IVAN SCHINDLER,**

ces. kralj. priv. lastnik.

DUNAJ, III. Erdbergstr. št. 12.

Gozdni čuvaj samec,

kateri tudi umé pomoči pri kmetijstvu in zna slovensko in nemško, se takaj sprejme v Toričen gradu (Ruckenstein) p. Radna pri Sevnici. (259-2)

Hiša z vsem gospodarskim poslopjem

z vrtom s sadnim drevjem zasajenim, njivo in nekaj gozda je iz proste roke za prodati. Vse je v dobrem stanu. — Več se izve v Rumanji vasi, fara Vavta vas pri Francetu Mausar. (243-3)

Enega mlinarja in dva ali tri hlapce konjarje

z mesečno plačo 16-20 kron, hrano in stanovanjem se potrebuje. — Kje pove iz prijaznosti upravnitvo našega lista. (269-2)

Nova enonadstropna hiša

z gostilno in kegljščem ter z zraven spadajočimi njivami, tri minute od kolodvora, za vsako obrt pripravna je takoj iz proste roke na prodaj. Plačilni pogoji so jako ugodni ter je cena vsemu skupaj 9.000 kron, toraj polovica manj, kakor je lastnika veljalo. Lahko se plačujev obrokih; takoj plačati je treba okoli 300 kron. — Natančneje se izve pri lastniku Anton Šali-ju v Rudolfovem št. 245. (270-2)

Hiša

na lepem kraju, z vsem gospodarskim poslopjem in vrtom ter z 2 njivama je takoj za prodati iz proste roke. — Natančneje se izve pri gospodarju Leopold Strel-u, Dol. Stara vas pri Št. Jerneju št. 19. (263-2)

Naznanilo preselitve.

Svojo urarsko delavnico in prodajalno sem preselil dné 1. t. m. iz Durinjeve hiše v lastno hišo št. 85. v Novem mestu ravno nasproti poprejšne prodajalne, ter vabim slavno občinstvo na blagohotni mnogobrojni obisk novo urejenih prostorov.

Istočasno se zahvaljujem za meni do sedaj izkazano zaupanje ter priporočam

svojo bogato zalogo

najraznovrstnih ur, zlatnine in sreberne po nizkih cenah, kakor tudi svojo delavnico za cenó in točno popraviljanje ur in drugih v stroko spadajočih stvari.

Z odličnim spostovanjem

(277)

Alozjij Rajec

Za vrtnarskega učenca

sprejme mladenča 15 let starega, vodstvo kmetiške šole na Grmu. Mladenč mora biti krepak ter slovensčine v čitanju in pisavi zmožen. Čas poduka tri leta, poduk stanovanje hrano in obleko udobi zastonj. Zglasila sprejema vodstvo do 15. novemb. (278)